

การขับเคลื่อนระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล

และประโยชน์ส่วนรวม

โดย. นายภูมิวัฒน์ รัตนผล

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการท่องเที่ยวและกีฬาเมือง 3

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ ดำเนินคดี
- (๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท ที่เข้าไปเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ...ฯลฯ
- (๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ...ฯลฯ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ...ฯลฯ อันมีลักษณะผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือ ลูกจ้าง ของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุมหรือตรวจสอบ ของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของ เอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

*ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม วรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนิน กิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๑ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาใช้

บังคับกับการดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็น
เจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม

เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้น
ทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้
บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา
๑๐๐ (๒) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วย
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา ๑๐๒ บทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มิให้

นำมาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือ บริษัทมหาชนจำกัดมีอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัท จำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้น หรือเข้าร่วมทุน

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๕๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่
จัดการหรือ ดูแลกิจการใด **เข้ามีส่วนได้เสีย**
เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วย
กิจการนั้น ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี
และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมายหรือกฎ ข้อบังคับที่ออก
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา
ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้ว
ยังไม่ถึงสองปี ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐๓/๓ บรรดาความผิดที่บัญญัติ

ไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

ประกาศตติษ:กรรมการ ป.ป.ช.

เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือ

ประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๐๓

ของ พ.ร.บ. ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๓

ประกาศตติย:กรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๓ เป็นบทนิยามความหมายของคำหรือข้อความ ดังนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา”

หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติ หรือ

จากบุคคล ที่ให้กันในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือ
วัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือ
ร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดาน
ของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

ประกาศตดณ:กรรณการ ป.ป.ช.

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่

(๑) การลดราคา

(๒) การรับความบันเทิง

(๓) การรับบริการ

(๔) การรับการฝึกอบรม

(๕) สิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดอันควรได้

- ตามกฎหมาย
- กฎ
- ข้อบังคับ

ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด **โดยธรรมจรรยา** ตามที่ กำหนดไว้ในประกาศนี้

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
โดยธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจาก ญาติ ซึ่งให้โดยเสน่หา
ตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะรูป
- (๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติ
มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาส
ไม่เกินสามพันบาท
- (๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้
ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ประกาศตติษ:กรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ

- ผู้ให้มีได้ระบุให้เป็นของส่วนตัว
- มีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาทไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่

แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวนั้นไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
หรือมีราคาหรือมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๕

- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่ต้องรับไว้เพื่อ....

รักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดี ระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้นั้น ต้อง...แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น
ต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่า...
มีเหตุผล, ความจำเป็น, ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ประกาศตติษ:กรรมการ ป.ป.ช.

วรรค ๒ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชา ฯลฯ มีคำสั่งว่า
ไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวก็ให้....

* คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที
กรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้

* ต้องส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิ
ของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรค ๒ แล้ว
ให้ถือว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สิน
หรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) ระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า
- (๒) กรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือ
ของหน่วยงานของรัฐ * ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน
- (๓) ประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- (๔) ผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอน
* ให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
- (๕) ผู้ดำรงตำแหน่ง สส. สว. สมาชิกสภาท้องถิ่น (สก.สจ.สท.อบต.)
ให้แจ้งต่อประธานสภา ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก
เพื่อดำเนินการวินิจฉัยและมีคำสั่ง

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์ ตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่
ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึง ๒ ปี ด้วย

*** ข้อสังเกต** ผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ก่อน ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับ (๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๓)
ไม่น่าจะอยู่ในบังคับตามประกาศนี้

พ.ร.บ. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๑๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืน

บทบัญญัติ **มาตรา ๑๐๐** **มาตรา ๑๐๑** หรือ **มาตรา ๑๐๓**

ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน

หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีความผิดตาม

มาตรา ๑๐๐ วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด

พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็น ยินยอมด้วยในการที่

คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตาม **มาตรา ๑๐๐** วรรคหนึ่ง

ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด

ขอขอบพระคุณ

